

Міністерство освіти і науки України

ДВНЗ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до написання індивідуальної роботи
з дисципліни циклу професійно-практичної підготовки
за вибором студента
«Управління матеріально-технічним забезпеченням»
для студентів спеціальності
6.03050401 «Економіка підприємства»
(денної форми навчання)

**Дніпропетровськ
ДВНЗ «НГУ»
2013**

Методичні вказівки до написання індивідуальної роботи циклу професійно-практичної підготовки за вибором студента «Управління матеріально-технічним забезпеченням» для студентів спеціальності 6.03050401 «Економіка підприємства» (денної форми навчання) / Упорядн. Т.П. Медведовська, В.М Шаповал. – Д.: Національний гірничий університет, 2013. – 13 с.

Упорядник Т.П. Медведовська, канд. пед. наук., доцент
В.М. Шаповал, д-р. економ. наук, професор

Відповідальний за випуск завідувач кафедри економіки підприємства В.М. Шаповал, д-р. економ. наук, професор.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ТЕМАТИКА ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	4
2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	5
2. ВИБІР ВАРІАНТУ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	5
3. НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	6
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	9
ДОДАТКИ.....	10

ВСТУП

«Управління матеріально-технічним забезпеченням» - одна із спеціальних прикладних дисциплін у підготовці бакалаврів. Цю дисципліну вивчають студенти, оволодівши знаннями з таких дисциплін, як «Економіка підприємства», «Економіка праці і соціально-трудова відносин», «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Інвестування», «Планування фінансової діяльності підприємства», «Планування і контроль на підприємстві», «Маркетинг», «Менеджмент», «Основи організації бізнесу», «Управління комерційною діяльністю підприємства».

Вона, у свою чергу, є основою для вивчення дисциплін: «Управління потенціалом підприємства», «Управління гірничим виробництвом», «Управління працею».

Такий взаємозв'язок зазначених дисциплін дає змогу студентам закріпити вже здобуті знання й поглибити свою професійну підготовку як майбутніх фахівців з економіки підприємства.

Мета курсу – системне вивчення однієї з основних складових ринкової економіки – підприємницької діяльності в сфері ефективного управління матеріальними ресурсами для підтримки високої прибутковості та ліквідності підприємства.

Завдання курсу

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати і володіти базовими поняттями і визначеннями матеріально-технічного забезпечення підприємства;

знати форми, функції, задачі матеріально-технічного забезпечення підприємства, методи визначення потреби в матеріальних ресурсах та методи управління матеріальними запасами на підприємстві;

уміти організовувати та планувати закупку й збут товарів з метою задоволення запитів споживачів і отримання прибутку; організувати пошук та вибір найкращого партнера серед постачальників і покупців для здійснення процесу купівлі-продажу товарів;

уміти прогнозувати і вести оперативний облік ринкових змін й факторів, що впливають на зміни в управлінні матеріально-технічним забезпеченням підприємства; приймати рішення в ситуаціях, реально наближених до дійсності.

Індивідуальна робота є складовою частиною у вивченні дисципліни «Управління комерційною діяльністю підприємства».

Мета роботи:

– закріпити теоретичні знання студентів;

– виробити у студентів уміння використовувати бібліографічні описи, наукові видання, публікації, публіцистичні джерела, методичні рекомендації, нормативні акти тощо для складання відповідних форм звітності;

– виробити у студентів навички критичної оцінки існуючої практики обліку і звітності у сфері комерційною діяльності.

Індивідуальна робота складається з двох частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина виконується за наведеною тематикою.

1. ТЕМАТИКА ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Організація і розвиток сучасної системи управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства в умовах ринкової економіки.

2. Роль і значення матеріально-технічного постачання та збитку в системі виробничого менеджменту.

3. Поняття матеріально-виробничих та товарних запасів підприємства.

4. Фактори, що впливають на оборотність і величину товарних запасів.

5. Поняття матеріально-технічного забезпечення, системи матеріально-технічного забезпечення.

6. Функції та форми матеріально-технічного забезпечення.

7. Задачі аналізу матеріально-технічного забезпечення підприємства. Методи и форми забезпечення.

8. Задачі аналізу матеріально-технічного забезпечення підприємства. Служби матеріально-технічного забезпечення.

9. Планування матеріально-технічного забезпечення на підприємстві. Основні етапи.

10. Організація оперативної роботи по матеріально-технічному забезпеченню. Види поставок сировини та матеріалів, а також інших необхідних виробничих фондів.

11. Доставка матеріалів: способи.

12. Методи визначення потреби в матеріально-технічному забезпеченні. Визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Нормативний метод.

13. Методи визначення потреби в матеріально-технічному забезпеченні. Визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Статистичний метод.

14. Методи визначення потреби в матеріально-технічному забезпеченні. Визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Метод прогнозування.

15. Розрахунок необхідної кількості матеріалів методом аналогії.
16. Розрахунок потреби підприємства в інструментах.
17. Розрахунок потреби підприємства в матеріалах на ремонт обладнання.
18. Розрахунок виробничих запасів.
19. Розробка балансу матеріально-технічного забезпечення.
20. Методика розрахунку оптимального розміру заказу по критерію мінімізації затрат на зберігання і повторення заказу (формула Вільсона).
21. Система управління запасами за системою «Мінімум-максимум».
22. Методи управління матеріальними запасами на підприємстві. Система управління матеріальними запасами «Система ABC».
23. Аналіз оборотності запасів.
24. Укладання договорів з постачальниками.

2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Практичну частину контрольної роботи становить виконання двох завдань (додаток 1).

3. ВИБІР ВАРІАНТУ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Кожен студент вибирає одну тему із наведеного переліку тематики теоретичної частини та двох завдань практичної частини (додаток 1) відповідно до його порядкового номера у списку академічної групи.

4. НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Після вибору тематики теоретичної частини роботи необхідно підібрати літературні джерела, приблизно 7-10, опрацювати їх і скласти зміст (план) роботи.

Загальний обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 10-20 сторінок машинописного тексту формату А-4, надрукованого через 2 інтервали.

Сторінки роботи нумеруються, титульний лист (додаток 2) є першою сторінкою контрольної роботи (номер на титулі не ставиться), на другій сторінці надається зміст (план) роботи, усі ілюстрації та таблиці повинні бути пронумеровані.

У тексті слід давати посилання на джерела, які подані у списку літератури. Посилання на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними

дужками, наприклад «...у працях [1; 2-4]...».

Коли в тексті роботи необхідно зробити посилання на конкретні сторінки або сторінку відповідного джерела, слід зазначити порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками та зазначенням сторінок, або сторінці, наприклад «...у праці І.І. Фокіна [1, с. 3-4]...».

Посилання на ілюстрації роботи вказуються порядковим номером ілюстрації, наприклад. «рис. 1».

На всі таблиці роботи повинні бути посилання у тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1».

У повторних посиланнях на ілюстрації та таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1».

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається та закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається та позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків всієї роботи.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна отримати з таких стандартів: ГОСТ 7.1-84 «СИБИД. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления», ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному

описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12-93 «СИБИД. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила».

Робота повинна бути виконана самостійно, без копіювання тексту підручника або посібника. Зміст роботи повинен відображати тематику запропонованих завдань вказаного варіанту. Рішення практичних завдань повинні супроводжуватися короткими, вичерпаними поясненнями (аргументами).

Робота надсилається до університету, не пізніше ніж за 10 днів до початку екзаменаційної сесії, перевіряється та оцінюється за результатами захисту. У разі, якщо індивідуальна робота виконана не в своєму варіанті, вона не зараховується та повертається студентові на доробку.

Оцінка «зараховано» є допуском до заліку з відповідної дисципліни.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андреев Д.М. Калькулируем по ABC-costing: "революция в прозе" / Д.М. Андреев // Справочник экономиста. – 2007. – №6. – С. 22-30.
2. Антонов А.Н. Основы современной организации производства: учебник / А.Н. Антонов. – М.: Дело и Сервис, 2004. – 432 с.
3. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа / М.И. Баканов, А.Д. Шеремет. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 456 с.
4. Баканов М.И., Сергеев Э.А. Анализ эффективности использования материальных ресурсов / М.И. Баканов, Э.А. Сергеев // Бухгалтерский учет. – 2004. – №10. – С. 64-66.
5. Бланк И.А. Управление торговым предприятием / И.А. Бланк. – М.: Ассоциация авторов и издателей «Тандем»: ЭКМОС, 2005. – 189 с.
6. Бороненкова С.А. Управленческий анализ: Учеб. пособие / С.А. Бороненкова. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 384 с.
7. Поздняков В.Я., Волков О.И. Экономика предприятия (фирмы): Практикум / В.Я. Поздняков, О.И. Волков. – М., ИНФРА-М, 2007. – 331 с.
8. Гаджинский А.М. Управление запасами в логистике / А.М. Гаджинский // Справочник экономиста. – 2008. – №2. – С. 66-77.
9. Гаджинский А.М. Управление запасами в компании / А.М. Гаджинский // Справочник экономиста. – 2008. – №9. – С. 118-127.
10. Денисов А.Ю. Экономическое управление предприятием и корпорацией / А.Ю. Денисов. – М.: Дело и Сервис, 2002. – 416 с.
11. Карпова Т.П. Основы управленческого учета: учебное пособие / Т.П. Карпова. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 392 с.
12. Логистика: учебник / Под ред. Б.А. Аникина. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 368 с.
13. Неруш Ю.М. Логистика: учебник для вузов / Ю.М. Неруш. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 389 с.
14. Фирон Х., Линдерс М. Управление снабжением и запасами. Логистика / Пер. с англ. / Х. Фирон, М. Линдерс. – СПб.: Полигон, 1999. – 768 с.
15. Экономика предприятия: Учебник / Под ред. В.М. Семенова – М.: Центр экономики и маркетинга, 2000. – 312 с.

16. Экономика предприятия: Учебник для вузов/ Под ред. Я. Горфинкеля, В. Швандара. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 718 с.

17. Экономика торгового предприятия: Торговое дело: Учебник / По ред. Л.А. Брагина. – М., ИНФРА-М, 2007. – 314 с.

18. Экономика и организация деятельности торгового предприятия: учеб. пособие / под общ. ред. А.Н. Соломатина. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 295 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

Завдання № 1

Підприємство закупляє сировину у постачальника. Річна потреба підприємства в цієї сировині дорівнює A одиниць, витрати на розміщення і виконання одного замовлення – B тис. грн., затрати на зберігання на складі 1 т. сировини на рік - C тис. грн. Визначте економічну партію закупівлі сировини (розмір економічної партії закупівлі сировини – EOQ и кількість партій – N . Отримані дані округляти).

Таблиця для визначення номера варіанту виконання завдання № 1

<i>Порядковий номер у списку академічної групи</i>	<i>Значення A, одиниць</i>	<i>Значення B, тис. грн.</i>	<i>Значення C, тис. грн.</i>
1; 13; 25	1500	0,1	8,33
2; 14	1600	0,2	9,33
3; 15	1700	0,3	10,33
4; 16	1400	0,1	7,33
5; 17	1500	0,2	8,33
6; 18	1600	0,3	9,33
7; 19	1800	0,2	10,33
8; 20	1700	0,2	7,33
9; 21	1500	0,1	8,33
10; 22	1600	0,2	9,33
11; 23	1700	0,3	10,33
12; 24	1400	0,2	6,33

Завдання № 2

У цеху встановлено N_y одиниць обладнання, в т.ч. придатного обладнання N_Γ одиниць, діючого - N_d одиниць. У першу зміну працювало A одиниць, в другу - B одиниць обладнання.

Розрахуйте коефіцієнти використання придатного і встановленого обладнання і коефіцієнт використання числа верстатів. Зробіть висновок.

Таблиця для визначення номера варіанту виконання завдання № 2

<i>Порядковий номер у списку академічної групи</i>	N_y	N_Γ	N_d	A	B
1, 11, 21	300	291	289	285	155
2, 12, 22	350	295	288	285	155
3, 13, 23	400	391	389	385	255
4, 14, 24	450	395	388	385	255
5, 15, 25	500	491	489	485	355
6, 16, 26	550	495	488	485	355
7, 17, 27	600	591	589	585	455
8, 18, 28	650	595	588	585	455
9, 19, 29	700	691	689	685	555
10, 20, 30	750	695	688	685	555

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 2

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»**

кафедра _____

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни _____

варіант (або порядковий номер за списком академічної групи) № ____

Виконав студент ___ курсу, ____ групи

Спеціальність _____

ПІБ студента _____

Номер залікової книжки _____

Дата здачі індивідуальної роботи _____

Перевірив (ПІБ, посада) _____

Дніпропетровськ

201__

**Медведовська Тетяна Павлівна
Шаповал Валентина Михайлівна**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до написання індивідуальної роботи
з дисципліни циклу професійно-практичної підготовки
за вибором студента
«Управління матеріально-технічним забезпеченням»
для студентів спеціальності
6.03050401 «Економіка підприємства»
(денної форми навчання)

Комп'ютерний дизайн та редакційна обробка Т.П. Медведовської

Підписано до друку __.__.2013. Формат 30x42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. ____.
Обл.-вид. арк. _____. Тираж 60 прим. Зам. №

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»
49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19